

Preek over Zondag 49 – De derde bede

Liturgie:

Votum en groet

Zingen: Ps. 95:1,2,3

Gebed

Schriftlezing: Rechters 6:1-14, 36-40; 7:1-8

Zingen: Ps. 110:1,2,3

Tekst: Zondag 49

Preek

Zingen: Lb. 473:1,2,5,9,10

Geloofsbelijdenis: Gez. 179b

Gebed

Collecte

Zingen: Ps. 86:4,5

Zegen

Gehouden te: Baflo, 13-10-13 (14.30 u.)

Preek

Thema: Bidden om Vaders wil te doen

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

1. Lastig gebed?

Jezus leert ons bidden: 'Onze Vader in de hemelen, uw wil geschiede op aarde zoals in de hemel.' Is dat niet een lastig gebed voor ons? 'Uw wil geschiede' of 'Laat uw wil gedaan worden...'

Ik vind en ik noem dit gebed lastig naar twee kanten. Het roept heel veel vragen op naar de werkelijkheid en de effectiviteit van Gods regeringsbeleid over de wereld, de kerk en over ons, zijn kinderen.

Ik hoef maar om me heen te kijken – ver weg en dichtbij – of de vragen stormen op me af. Op ons allemaal. Is het Gods wil, dat talloze kinderen in diepe ellende leven of omkomen bij geweldsexplosies? Wil God echt dat vrouwen en meisjes systematisch verkracht en geschonden worden in oorlogssituaties? Wil God echt dat een klein deel van de wereld steenrijk is en het overgrote deel straatarm?

Is het echt Gods wil dat vreselijke ziektes het leven van mensen verwoesten, dat van christenen niet uitgesloten? Wil God echt dat huwelijken kapot gaan door overspel of 'Second Love' reclame? Schept Hij daar vreugde in? Geschiedt dan Gods wil?

U kunt zelf nog wel tal van dergelijke vragen en situaties noemen. Dit punt werd mij vanuit de gemeente ook aangereikt de afgelopen weken. Je worstelt daarmee.

'Uw wil geschiede.' Ja ja... Lastig punt. Lastig gebed.

Of is het beter om de vraag naar het waarom van het kwaad en de zonde in de wereld maar te laten liggen, omdat de Bijbel die vraag niet stelt? Denk aan de preek, die vorige week zondag gelezen is. Over het waarom van de zonde en de plaats van de zonde in de wereld en in ons leven. Laten rusten en het overgeven aan Goddus!?

De bede 'Uw wil geschiede', is ook lastig naar een andere kant. Dan gaat het over mijn houding tegenover God en tegenover wat Hij van ons vraagt. Zondag 49 heeft het over '*onze eigen wil verloochenen*' en '*zonder enig tegenspreken gehoorzaam zijn*' aan de wil van God.

Toe maar! Dat is inderdaad erg lastig voor ons mensen en voor kinderen om van jezelf af te zien en om gehoorzaam te zijn aan God en aan wat Hij zegt. Zonder commentaar. En erkennen dat dat goed voor je is! Dat is lastig, zo niet onmogelijk voor ons.

Voeg daarbij de vraag: 'Wat is Gods wil dan? Wat zegt de Bijbel daarover?' Die vraag komt van twee kanten op dus.

In oude gereformeerde theologische taal heeft men het over de 'wil des besluits' en de 'wil des bevels'. Ofwel wat God besloten heeft om te doen en hoe Hij de geschiedenis zich laat ontwikkelen. Gods plan dus, zijn beleid voor de wereld, veelal voor ons verborgen. Vandaar onze vragen: Hoe past alle ellende van de wereld in Gods plan? Wil Hij dat echt? Vragen waar wij meestal geen antwoord op krijgen.

En het andere – de 'wil des bevels' – is wat God met ons wil. En wat Hij van ons wil. Wat Hij aan zijn kinderen en aan alle mensen opdraagt, omdat Hij dat bekend gemaakt heeft als goed voor ons.

Op dit laatste legt zondag 49 terecht de nadruk. De catechismus gaat bij zijn uitleg van de derde bede nadrukkelijk in deze richting. Want hierover kunnen we vanuit de Bijbel heel veel zeggen.

Mozes zegt in Deuteronomium 29:28:

"Wat verborgen is, behoort de HEER, onze God, toe; wat openbaar is, komt ons toe. Wij en onze kinderen dienen ons altijd te richten naar alle bepalingen van deze wet."

Want dat wil God de HEER, onze Vader in de hemel.

Het is dus bepaald niet onduidelijk wat Gods wil is. In deze richting gaat de preek vanmiddag. Waarbij we Gods plan en beleid niet vergeten, hoe moeilijk het ons ook valt om dat goed te zien en te aanvaarden. Aan God overgeven dus maar!

Als thema voor de preek heb ik gekozen:

Bidden om Vaders wil te doen.

(Opmerking: Ik heb het bewust over Vaders wil. Dat klinkt vertrouwder en vertrouwelijker dan 'Gods wil'. 'Onze Vader in de hemel, laat uw wil gedaan worden.' Dat leert Jezus zijn leerlingen bidden.)

2. Zelfverloochening.

Ik steek even in op een punt dat ik in de preek over de tweede bede, zondag 48, ook genoemd heb. Over de opzet van het gebed dat Jezus ons leert.

Wat wij meestal de eerste drie beden noemen "is in feite één drievoudige en intensieve bede om de komst van Gods hemels rijk. De heiliging van Gods naam geschiedt immers wanneer zijn rijk komt, waarin zijn wil geschiedt." ¹

Er zijn zeker accentverschillen tussen de drie beden, maar de inhoud is in wezen gelijk. De catechismus laat dat ook merken.

In zondag 48 leren we bidden om onderwerping aan de regering van God. In de derde bede bidden we feitelijk om hetzelfde. Want in Gods rijk gelden Gods wetten. Daar is de wil van Vader wet. De Heer wil ook, dat de burgers van zijn rijk zijn wil eerbiedigen.

Gehoorzaam zijn is erg lastig. Waarom? Omdat het tegen je haren instrijkt. Er worden dingen van je gevraagd, waar jij niet op zit te wachten. Jouw ideeën gaan een heel andere richting op. Jij wilt wat anders. Het stoort je, als je ouders of andere gezagsdragers gehoorzaamheid van je vragen. Het zit in je om te protesteren. "Sorry hoor, maar dat wil ik niet."

Het is onverstandig als ouders dan zeggen: "Jij hebt niets te willen. Je doet gewoon wat je gevraagd wordt." Tenminste als er niet meer gezegd wordt.

Een herkenbare reactie van jongeren, nietwaar. We zijn zelf geen haar beter. Jezus weet dat wel. Daarom leert Hij ons allen bidden: *"Onze Vader in de hemel, laat uw wil gedaan worden, op aarde zoals in de hemel."*

¹ Dr. Jakob van Bruggen, *Matteüs Het evangelie voor Israël*, Kampen 1990, p. 111.

Daarmee leert de Meester ons Vader te vragen of Hij ons op dat punt wil aanpakken. Omdat die gehoorzaamheid ons sinds de zondeval niet ligt. De catechismus legt dat uit met: *"Geef dat wij en alle mensen onze eigen wil verloochenen....."*

Wij vragen om verloochening van onze eigen wil. Om zelfverloochening, mag je ook zeggen. Wat is dat? Ja, wat is onze wil eigenlijk?

Je wil is een bewegende kracht in je. De wil zet je in beweging. Een willoos figuur zit met afgezakte schouders in zijn stoel en is niet in beweging te krijgen. Een wilskrachtige persoon is in beweging en maakt ook duidelijk, welke kant hij op wil. Je wil zet je aan tot het maken van keuzes, die jouw voorkeur hebben. Je wil bepaalt waar je voor gaat in je leven.

U kent de uitdrukking: "Ik ga ervoor." Dat klinkt positief. Dat is het van oorsprong ook. Zo heeft God de mens geschapen met een goede wil. Aangelegd op God, sporend met de wil van zijn hemelse Vader.

Maar wacht even! Dat is veranderd, toen wij in zonde vielen. Nee, toen werden we geen willoze wezens. We vervielen niet tot het niveau van stokken en blokken. Maar onze wil werd bedorven. Wij trekken sindsdien de andere kant op. Het kwade en de zonde genieten sindsdien onze voorkeur. Daar zijn wij nu op aangelegd. Onze wil is verkeerd gericht en volgt de dwangbevelen van de duivel. Zo ligt ons leven op de verkeerde koers.

We zijn onwillig en opstandig tegenover God. Van gehoorzaamheid moeten we niets hebben. Ons eigen straatje past ons beter. We willen ons eigen leven in beweging zetten, los van God en zijn Heilige Geest. We blazen het liefst in eigen zeil.

Daar moeten we vanaf. Want uit het evangelie van Jezus Christus wordt ons duidelijk dat we dan uit de koers raken en aan lager wal verzeilen. Door het geloof in God raken we ervan overtuigd, dat we in nood zitten. We leren het noodsignaal af te geven.

We leren tot God bidden: "Heer, help. Geef dat wij en alle mensen onze eigen wil verloochenen. Dat wij afzien van wat wij denken dat goed is en wat door onze beugel kan. Geef, o God, dat wij ons aan U overgeven."

Dat is moeilijk, want je hebt zo je eigen voorkeuren in je leven. Soms onschuldig, soms duidelijk verkeerd in de ogen van God. Wanneer je je eigen wil verloochent, laat je na wat je heel graag zou willen, omdat je weet dat God het anders wil.

Dat geeft botsing in je leven. Het brengt strijd. God wil, dat je zijn kant op gaat.

Jijzelf wilt de tegenovergestelde richting op. U kunt allemaal wel concrete voorbeelden uit uw leven bedenken, waarin dat blijkt.

Wat kost het een moeite, om dan de Heer Jezus te volgen en met Hem mee te gaan op de weg van God en de koers van God.

Dat is zelfverloochening: je roer uit handen geven aan de Heer.

De catechismus verwijst hier naar Matteüs 16:24. Daar zegt de Jezus tegen zijn leerlingen:

"Wie achter mij aan wil komen, moet zichzelf verloochenen, zijn kruis op zich nemen en mij volgen."

Achter Jezus aangaan en de wil van God doen, kost je heel wat. Je moet er soms heel veel voor opgeven. Jezelf, jouw voorkeur.

Jezus leert: Aanvaard de plaats, die God je heeft gegeven. Maar wij sputteren zo vaak tegen. Want onze blik is beperkt en zondig. We zien zo weinig, wat echt goed voor ons is. En dat goede is toch echt de wil van God.

Jezus leert ons bidden: *"Laat uw wil gedaan worden. Geef dat wij en alle mensen onze eigen wil verloochenen."*

We vragen daarmee aan God of Hij ons wil leren af te zien van het blazen in eigen zeil. Of Hij ons de dwaasheid daarvan duidelijk wil maken. Of Hij ons leven weer wil toebuigen op zijn koers, namelijk richting koninkrijk van God.

Dat bidden wij niet alleen voor ons zelf. Maar nadrukkelijk voor alle mensen. Want God heeft een boodschap aan alle mensen en voor alle mensen op deze aarde.

"Wij en alle mensen." In deze volgorde. Wij mogen beginnen met het verloochenen van onze eigen wil. Dat leert de Meester ons. En we vragen God of Hij wil geven dat vervolgens alle mensen gaan afzien van de eigen ik-gerichte beweging en levenskoers. Met alle verschrikkelijke gevolgen daarvan.

Laat onze zelfverloochening zijn als een olievlek die zich verspreid door heel de mensheid. "Laat niet onze wil gedaan worden, maar die van U, Heer, op aarde zoals in de hemel."

3. Overgave

Stel, broeders en zusters, u kreeg van God een even gekke opdracht als Gideon. Hoe zou u dan reageren?

Voor ons gevoel is het een bizarre opdracht die Gideon krijgt. Een legeraanvoerder staat tegenover een grote overmacht aan vijanden. Hij krijgt de opdracht op zijn hele leger af te danken en naar huis te sturen, op 300 man na.

Wij zouden achter ons oor krabben. Misschien heeft Gideon dat ook wel gedaan.

Maar hij is gehoorzaam. Hij doet wat God wil. Het zal hem moeite gekost hebben. Hij heeft duidelijk bevestiging nodig van Gods kant. Dat blijkt al, wanneer de HEER hem de opdracht geeft om rechter en verlosser van Israël te zijn. Met de belofte dat God voor hem strijden zal.

Ik denk aan het teken van de wollen vacht uit het slot van hoofdstuk 6. De HEER neemt dat Gideon kennelijk niet kwalijk. Hij geeft hem dat teken. Want Hij wil Israël verlossen door de hand van Gideon. God wil geen blindelinge gehoorzaamheid. Van Gideon niet, van ons evenmin.

Wij krijgen van God meestal niet van die heel bijzondere opdrachten en taken. Het ligt voor ons eenvoudiger. Het gaat om onze taak als gelovig christen. Maar of het dan altijd gemakkelijker is...

God wil van ons geen gehoorzaamheid à la: "Het mot nou eenmaal. God zegt het." In zulke gehoorzaamheid zit geen hart. Terwijl het God ook hier om ons hart te doen is en zo om ons hele leven, inclusief ons verstand, ons gevoel, onze wil.

De gehoorzaamheid, die Christus bedoelt, is een actieve gehoorzaamheid. Overgave aan God is een actieve daad.

Het gaat Christus erom, dat wij leren onze wil samen te voegen met de wil van God.

Wij mogen aan Vader vragen, of Hij door de kracht van zijn Heilige Geest onze wil laat sporen met zijn wil. Dat onze voorkeuren en keuzes die van God volgen. Kortom, dat wij zijn geboden leren doen. Immers de wil van God is de wet voor zijn Koninkrijk. Vaders wil is wet voor de burgers van dat rijk.

Christus leert ons dus bidden om actieve eenswillendheid met God. Hij laat ons zelf in zijn leven zien wat dat betekent. Hij zei:

"Mijn voedsel is: de wil doen van hem die mij gezonden heeft en zijn werk voltooien." (Joh. 4:34)

Dat is: "Ik wil de opdracht vervullen van mijn zender. Wat het Mij ook kost." En het kost Hem zijn leven.

Wat had onze Heiland het daar onvoorstelbaar zwaar mee. Denk aan zijn angsten en zijn pijn in de hof van Getsemané.

"Hij bad: 'Vader, als u het wilt, neem dan deze beker van mij weg. Maar laat niet wat ik wil, maar wat u wilt gebeuren.'" (Lucas 22:41,42).

Wat vraagt Jezus daar aan zijn Vader: berusting of gehoorzaamheid? Beide elementen horen wij in die bede 'laat uw wil gedaan worden'. Maar het is geen tegenstelling. Christus bidt intens om eenswillendheid, om overgave, om volstreckte toewijding.

Zijn gebed wordt verhoord. Hij wordt van zijn angst bevrijd. Hij voegt zijn wil samen met de wil van zijn Vader. Die wil van God is hier: de verlossing van Gods volk.

Dat ging Jezus niet gemakkelijk af. Integendeel, wat een worsteling in het geloof, in liefde voor zijn Vader en zijn volk.

God neemt het ons niet kwalijk, als wij het moeilijk hebben met zijn beleid. Hij neemt het ons wel kwalijk, als wij ongehoorzaam blijven en in opstand komen tegen Hem. Als wij onze weg gaan in eigenwilligheid.

God neemt ons onze vragen bij zijn beleid niet kwalijk. Hij geeft ons de belofte van zijn aanwezigheid en van zijn hulp. "Ik ben met u," zegt de HEER.

Dat zei God ook tegen Gideon, toen Hij hem tot rechter riep en op weg zond om Israël te verlossen.

"Toon je moed en bevrijd Israël, dat is mijn opdracht."

En als Gideon bezwaren maakt, dan zegt de HEER:

"Dat kun je omdat ik je bijsta. Je zult de Midjanieten verslaan alsof je met niet meer dan één man te doen had." (Richt. 6:14-16).

Daarmee kan Gideon het doen. Met die belofte van God kunnen wij het doen. In onze moeiten en wanneer wij bevestiging van God nodig blijken te hebben. Een teken hebben we allemaal gekregen aan ons voorhoofd: het teken van de doop.

Jezus zegt:

"En houd dit voor ogen: ik ben met jullie, alle dagen, tot aan de voltooiing van deze wereld." (Mat. 28:20)

Hoe zit het dan met onze ziekten en moeiten, met de beproevingen, die er in ons leven komen? De situatie, waarin wij bidden: "Heer, niet wat wij willen, maar uw wil geschiede?" Vragen we dan om doffe berusting?

Nee, dat niet. Maar overgave aan God, onze Vader in de hemelen. We bidden ook dan om actieve eenswillendheid en gehoorzaamheid. En om rust. Want ziekte, moeite en verdriet zijn een opdracht van God aan ons adres. God geeft ons daarmee de taak van aanvaarding. De opdracht om te geloven, vaak in een intense gebedsworsteling met de Heer zelf. In die weg geeft God het geschenk van de eenswillendheid en gehoorzaamheid. Hij geeft zijn genade, want Hij geeft zichzelf. God maakt het zelf mogelijk in Christus. De derde bede is geen zinloze, vergeefse bede, maar één die verhooring ontvangt in Christus. In Hem wordt dit gebed vervuld. Gehoorzaamheid en actieve eenswillendheid met God zijn geen onmogelijkheid. Van de priester-koning Jezus Christus zingt David in Psalm 110:3:

*"Uw volk staat klaar op de dag dat u ten strijde trekt.
Op de heilige bergen, uit de schoot van de dageraad,
komt tot u de dauw van uw jeugd."*

Gewilligheid is het feestkleed van Christus' frisse legermacht. Zij komt op en laat zich zenden.

Het is ook geen grootspraak, wanneer we met Psalm 119:43 (berijmd) zingen: *"Mijn lust is, slechts te willen wat Gij wilt."*

Om dat plezier leert Jezus ons hier bidden.

"Geef dat wij uw wil, die alleen goed is, zonder tegenspreken gehoorzaam zijn."

Dan wordt de heilige feestkleding van de gewilligheid ook ons dagelijks werkpak op Gods ene werkvloer, de aarde.

4. Actieve dienst

Sommige gelovigen krijgen bijzondere opdrachten van God. Gideon, David, Paulus en anderen in de Bijbel en de kerkgeschiedenis. We noemen ze geloofshelden. Maar ook zij waren zwakke mensen en hebben slechts gedaan, wat God hen opdroeg. Maar wel in de kracht van het geloof en van de Heilige Geest.

Niet iedereen hoeft een Gideon te zijn. Meestal is onze taak maar klein en onooglijk in de ogen van mensen.

In de derde bede blijkt het te gaan om die gewone dagtaak als gelovige op weg naar het hemelrijk. Ons leerboek legt uit:

"Geef dat wij en alle mensen onze eigen wil verloochenen en uw wil, die alleen goed is, zonder enig tegenspreken gehoorzaam zijn, zodat een ieder zijn taak waartoe hij geroepen is, even gewillig en trouw vervult als de engelen in de hemel doen."

God roept ieder tot een dagtaak. Op de steiger, achter de koeien, in de groenvoorziening, in de huishouding, in je huwelijk, op school, in je bejaardenwoning, in de winkel, tussen je collega's.

God wil daar trouw zien bij ons. Actieve en trouwe dienst à la de engelen in de hemel. Engelen volvoeren God woord, luisterend naar de klank van zijn woord. Gods hemeldienaren volbrengen zijn wil. Engelen zijn gediensstige geesten, die uitgezonden worden door God ten dienste van hen die het heil zullen beërven.

Mededienstknachten noemen ze zich in het contact met Johannes op Patmos. We kunnen aan hen een voorbeeld nemen.

Moet je ons, mensen, eens zien. Wat een verschil. Wat een laksheid soms en willoosheid en gebrek aan bereidheid en inzet voor de zaak van God.

Maar Christus leert ons hier bidden om de hemel op aarde. Om hemelse trouw op de aardse werkvloer. Leven naar Gods wil doe je gelijkvloers, niet slechts op de bovenverdieping van het geestelijke leven.

Vader wil, dat je met beide benen op de grond in deze wereld leeft. Maar Hij wil ook, dat je niet van deze wereld bent. Want je bent van Christus, je Heer die je kocht met zijn bloed.

Als christen heb je in het geloof deel aan zijn zalving. Heb je een roeping op zak als christen, met de taak: Gods wil doen en als christen leven. Zie zondag 12.

Een goede invulling? Ga voor je zelf maar eens na wat het voor jou betekent, dat je als profeet de naam van Christus mag belijden. Daar heb je dagwerk aan. Kom maar voor je Heer uit. Wees actief bezig met het woord van God voor jouw leven, voor jouw activiteiten.

Priester zijn in het spoor van Christus betekent: je hele leven aan God wijden. Je bent als gelovige immers aangesteld als 'heilige'. In actieve dienst gezet voor God en de Heer Jezus Christus.

Koning mag je ook zijn met Christus. Het betekent in dit leven strijd, tegen jezelf, tegen je eigen wil. Die verloochenen. En als je het verliest, jezelf overgeven aan God. Om door zijn Geest sterk gemaakt te worden. Dan ligt er de belofte van overwinning. Kleine overwinningen boeken we soms al in dit leven. Maar met Christus zijn we straks meer dan overwinnaars om met Hem in eeuwigheid over alle schepselen te regeren.

Profeet, priester en koning; dat is belijden, toewijden en strijden. Christen zijn is een volledige dagtaak. Gods wil doen ook.

De Bijbel zegt, dat je niet met de lift omhoog hoeft om een portie troost of geloof op te halen bij God. Evenmin hoeft je met een liftschacht als een mijnwerker diep de grond in om Gods evangelie, zijn wil en zijn geboden op te delven. Je hoeft er ook niet de oceanen voor over te steken met een boot of een vliegtuig.

Mozes zegt:

"Wie stijgt voor ons op naar de hemel om ze daar te halen en ze ons bekend te maken, zodat wij ernaar kunnen handelen?"

.....

Nee, die geboden zijn heel dichtbij, u kunt ze in u opnemen en ze u eigen maken; u kunt ze volbrengen." (Deut. 30:12,14).

Paulus zegt hetzelfde, maar dan van Christus en het evangelie van de vrijspraak. Het is dichtbij, omdat de levende God dichtbij is, met zijn Woord en Geest. Hem mogen we elke dag vragen: "Heer, wat wilt u dat we doen zullen? Wat is uw dagorder voor ons?" Het antwoord blijft niet uit: "Wees trouw in je dagtaak. Wees gehoorzaam aan mijn geboden. Verricht je dienst gewillig."

Wees trouw dus, vooral in het kleine. Luister naar God, neem zijn geboden serieus. Want wat God wil, dat is normaal voor de mens, hoe ongewoon het ook mag zijn in onze cultuur en samenleving. Bid om een leven naar Gods wil. Hij wil het zeker geven. God zegt immers: "Ik ben met je." En Jezus zegt: "Ik ben je Heer. Volg mij maar."

"Vader in de hemel, laat uw wil gedaan worden, op aarde zoals in de hemel."

Amen.